

Materiaalissa tai tapaamisessa ei käsitellä kilpailullisesti herkkiä asioita.

Hallituksen esitys (HE 32/2026) eläinten hyvinvointilain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

14.4.2026

HKFOODS

Sikojen kirurgisen kastraation kieltö ei yksiselitteisesti paranna sikojen hyvinvointia

Suomalaisen sianlihan tuotanto perustuu pitkähäntäisten sikojen kasvatukseen, toisin kuin valtaosassa Eurooppaa. Pitkähäntäiset sikojen hännät ovat herkästi stressitekijöiden reagoinnin kohteena, minkä johdosta häntiä typistetään. Euroopassa häntien typistäminen on vallitseva tapa sikojen kasvatuksessa, vaikka sikadirektiivi on kieltänyt toimenpiteen jo pitkään.

Ajantasaista **tutkimustietoa pitkähäntäisten sikojen kasvatuksesta kastroimattomina ei ole saatavilla riittävästi**. Suomalaisen liha-alan asiantuntija-arviomme perusteella kastroimattomuudesta seuraava häiriökäyttäytyminen johtaa uudenlaisiin eläinten hyvinvointiongelmiin.

Eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta on epä johdonmukaista edistää lakisäätöisesti menetelmää, josta ei ole laajaa kokemusta tai tieteeseen perustuvaa tutkimustietoa pitkähäntäisten karjunkasvatuksesta ja karjunhajun tunnistuksesta. Tämän vuoksi sikojen kirurgisen kastraation kieltö tulee poistaa eläinten hyvinvointilaista.

Atria, HKFoods ja Snellman ovat ottaneet kirurgisen kastraation yhteydessä tehtävän puudutuksen käyttöön **etupainotteisesti vuoden 2026 alusta**.

Immunokastration käytöstä on Euroopassa hyvin suppeaa, vain arviolta 1 % teurassioista kastroidaan kemiallisesti.

Eurooppalainen tutkimus tunnistaa kastroimattomien karjujen kasvatushaasteet, jopa tyypistetyin saparoin

- EFSA:n raportissa (2022) todetaan, että täyskarjut kehittävät kasvatuskaudella tiettyjä käyttäytymismalleja, kuten aggressiivista vuorovaikutusta ja lisääntymiskäyttäytymistä, niiden saavuttaessa sukukypsyyden. Nämä johtavat esimerkiksi iho- ja penisvaurioiden sekä ontumisen lisääntymiseen (Prunier et ai., 2006; Von Borell et ai., 2009; Ebschke et ai., 2014; Weiler et ai., 2016).
- Rydhmer et al., 2012; Weiler et al., 2016; Reiter et al., 2017, Caraty et al., 1986 ovat tehneet saman suuntaisia havaintoja täyskarjujen hyvinvointihaasteista, erityisesti saavuttaessa sukukypsyyden. Karjut ovat aktiivisempia ja aggressiivisempia, mikä johtaa muun muassa suurempiin tappeluriskeihin, parittelukäyttäytymiseen ja siitä johtuviin vammoihin, kuten jalkoihin liittyviin ongelmiin ja peniksen vammoihin.
- Belgialaisen Heyrmanin (2021) tuore tutkimus osoittaa, miten eri maiden sikojen kasvatusolosuhteet vaikuttavat karjunhajun riskitekijöiden esiintyvyyteen. Suomalaisten pitkähäntäisten sikojen hyvinvointia tukevat kasvatusolosuhteet poikkeavat merkittävästi muiden EU-maiden sikojen kasvatusolosuhteista ja on selvää, että Suomessa myös kasvatuksen riskitekijät ovat erilaisia.
- Suomalaisten eläintenhoitajien ja sikayrittäjien kokemukset karjunkasvatuskokeista ovat samansuuntaisia eurooppalaisen tutkimustiedon kanssa. Eläinten aktiivisuus lisääntyy merkittävästi, ja riskit hyvinvointiongelmiin kasvavat.

Suomessa tuotetaan sianlihaa maailman tiukimmin lakisääteisin vaatimuksin

Pienenä toimijana Suomelle on tärkeää, että **hyvinvointistandardeissa edetään samassa aikataulussa muiden EU-maiden kanssa**, koska Suomessa noudatetaan jo nyt korkeampaa hyvinvointilainsäädäntöä:

1. Puudutus pakollinen osa kirurgista kastraatiota 2027 alkaen
2. Tiineytyshäkkien käyttörajoitukset ja porsitushäkkien kiellot siirtymäajalla
3. Sikojen saporoiden typistämisen kieltö
4. Kiinteän lattian vaatimus osassa karsinaa, sekä isompi pinta-alavaatimus
5. Salmonellavapaa tuotanto

Näitä vaatimuksia ei edellytetä Suomeen tuotavalta 22 miljoonalta sianlihakilolta. (1/7 kulutuksesta)
Suomalainen sianlihantuotanto ei ole hintakilpailukykyinen tuontiraaka-aineeseen nähden.

Eläinten hyvinvointilaki valmisteltiin puutteellisesti kirurgisen kastraation osalta

- **Kirurgisesta kastraatiosta luopuminen** säädettiin 2023 hyväksytyyn eläintenhyvinvointilakiin 12 vuoden siirtymäajalla.
- Kirurgisen kastraation kieltö tuotiin lakiin vasta lausuntokierroksen jälkeen.
- Valmistelussa eläinten hyvinvointiin ja taloudellisiin vaikutuksiin liittyvät arviot jäivät puutteellisiksi. Laki vahvistettiin 23.3.2023, vaikka MMM:n asettaman kastraatiotyöryhmän toimikausi kesti 30.6.2023 saakka.
- Maa- ja metsätalousvaliokunnan tällöin mietinnössään esittämiä tukitoimia ei ole valmisteltu, eikä niihin ole Suomella varaa.
- Kastraatiokieltö aiheuttaisi **mittavat kustannukset alkutuotannolle sekä teollisuudelle, ja se uhkaa vaarantaa koko elintarvikeviennin**. [PTT:n vuonna 2024 tuottaman selvityksen mukaan](#) lisäkustannus toimialalle olisi pahimmassa skenaariossa jopa noin 390 miljoonaa euroa seuraavan kymmenen vuoden kuluessa.

Kiellon vaikutus toimialalle pahimmillaan 390Me 10 vuodessa (PTT)

- Kirurgisen kastration kieltämisen seurauksena alalle on **kehitettävä uusi tuotantotapa, jalostusprosessi ja tuoteportfolio.**
- Sianlihan koostumuksen ja laadun muuttuminen sekä hajuriski vaikuttavat sekä kotimaan kulutukseen, että vientiin merkittävästi.
- **Riski tuonnin kasvusta lisääntyy**, kun sianlihan maku muuttuu. Lisääntyvä tuonti heikentää omavaraisuutta ja huoltovarmuutta.
- Tosiasia on, että **tärkeimpien vientimaiden asiakkaat eivät osta kastroimatonta sianlihaa.**
- Toimintaympäristön epävarmuus heikentää toimialan rahoituskelpoisuutta ja sukupolvenvaihdosten toteutumista.

PTT:n [selvitys](#)

Arvio taloudellisista vaikutuksista vuodessa

Alkutuotanto	2,6 milj. euroa
Teollisuus	9,7 milj. euroa (8,3 milj. euroa immunokastrointi)
Kotimaan myynti	Kirurgisen kastration kiellon vaikutus todennäköisesti kasvattaa kustannuksia
Vienti	11,5–27,2 milj. euroa
Yhteensä	23,8–39,5 milj. euroa

Kirurgisen kastratiokiellon peruminen turvaa ruuantuotannon omavaraisuutta ja huoltovarmuutta

Sikojen kirurgisen kastration kieltö ei yksiselitteisesti paranna sikojen hyvinvointia

Toimivaa ja samalla taloudellisesti kannattavaa menetelmään suomalaiseen pitkähäntäiseen kasvatustapaan ei ole tutkittu ja testattu riittävästi.

Suomen tuotanto kattaa vain 0,8 % Euroopan sianlihan-tuotannosta. Suomella ei ole riittäviä voimavaroja kehittää edelläkävijäteknologiaa kastratiosta luopumiseksi yksin.

Kirurgisen kastration kieltö vaarantaa suomalaisen sianlihantuotannon tulevaisuuden, eikä yksiselitteisesti parantaisi eläinten hyvinvointia. Kilpailukyvyn ja omavaraisuuden heikkeneminen johtaisi tuonnin kasvuun kilpailijamaista, joissa tuotantoon kohdistuu vähemmän lakisääteisiä vaatimuksia.

Atria[®]
PERHETILOILTA VUODESTA 1903

HKFOODS

